

Evidencijski broj / Article ID: 21119798
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

IGRE U MOM SRCU

Muke maestrove S DNEVNICAMA

➔ O tom 'delikatnom slučaju' direktora Igara Joška Depola dopisom je upozorio još jedan veliki umjetnik Antonio Janigro, ujedno i član Odbora Igara. 'Radi se o maestru Lovri Matačiću', piše Janigro, 'koji me danas potražio da mu pomognem i da ga... spasim!'

Talir Frana Cetinića

CROPIX, PRIVATNI ARHIV

Riječ je o Lovru Matačiću, jednom od najvećih hrvatskih umjetnika uopće i iznimno zaslužnom pojedincu u dugoj povijesti Dubrovačkih ljetnih igara. Međutim, za vrijeme NDH maestro Matačić bio je vrhovni nadzornik svih domobraskih glazbi i zapovjednik glazbenika s činom domobraskoga potpukovnika, pa ga je nakon rata, prema legendi, od smrtno kazne spasio osobno maršal Tito.

VEDRAN BENIĆ

Poslije godinu dana zatvora u Staroj Gradiški poslan je na dugotrajno "hlađenje" u Makedoniju, gdje je dao odlučujuću doprinosa osnivanju skopske filharmonije i opere. Nakon šest godina provedenih u Skopju (1948. - 1953.), prvi povratnički koncert "oprost" na tlu Hrvatske (pisao sam o tome prošloga ljeta u ovoj kolumni), bio je 29. lipnja 1954. na Boškovićevoj poljani. Iz tog vremena, u Državnom arhivu u Dubrovniku čuva se vrlo zanimljiv dokument o Matačićevim dnevnicama. Tko zna zbog čega, možda je bio navikao na skopske troškove života pa su ga iznenadile već tada dubrovačke visoke cijene, a možda je bio blagonaklon u očekivanju da mu se

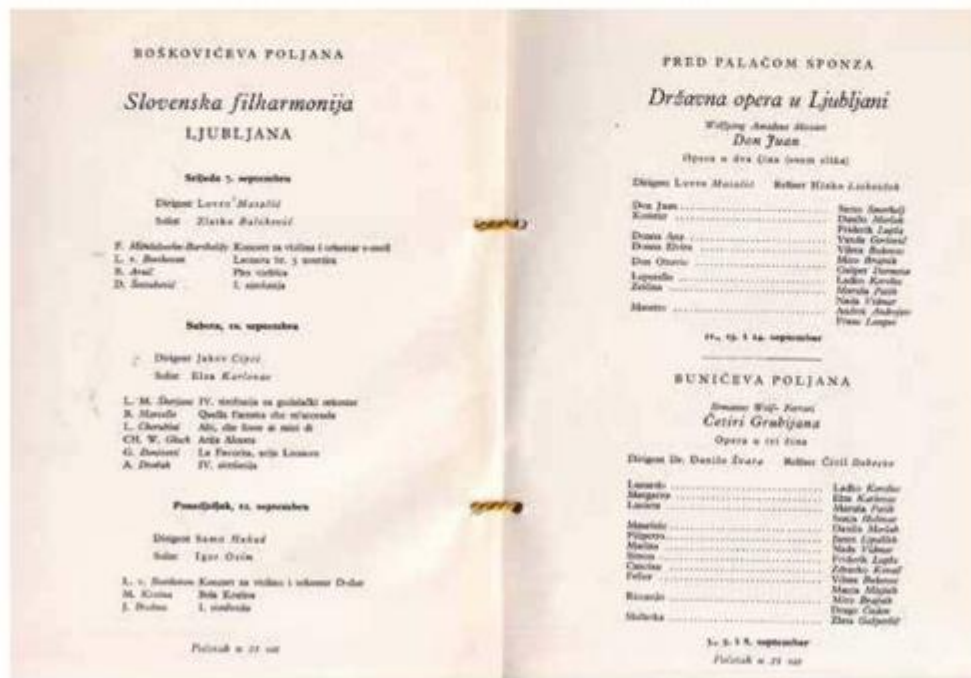
odobri do tada uskraćena putovanja i dozvoli nastupanje u inozemstvu ili je jednostavno bio sretan zbog poziva na Igre pa je ugovor potpisao bez obzira na uvjete, ali činjenica je da je došavši u Dubrovnik maestro Matačić uvidio da od ugovorenih dnevnica teško može u Dubrovniku - preživjeti!

Početak prijateljstva

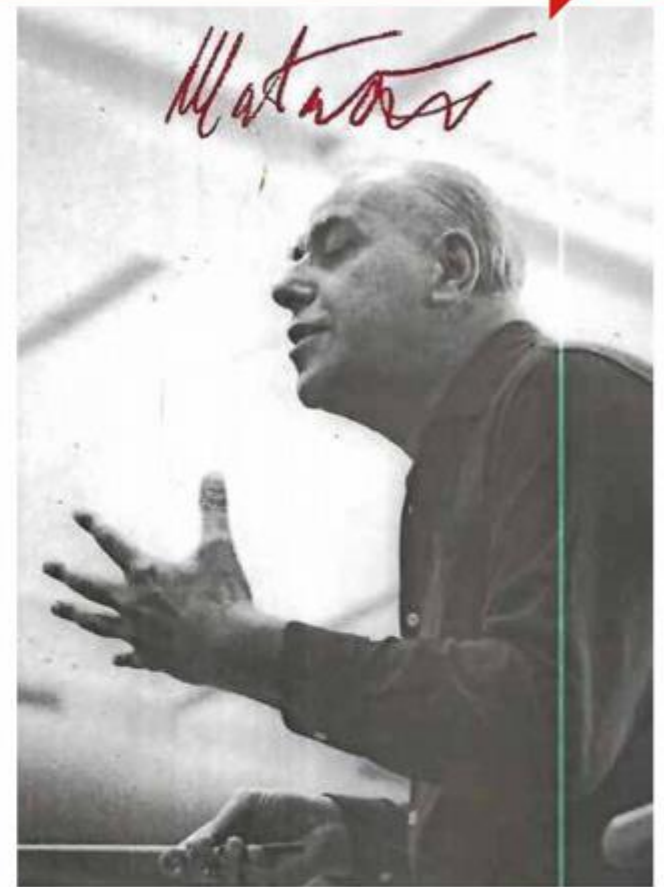
O tom "delikatnom slučaju"

direktora Igara Joška Depola dopisom je upozorio još jedan veliki umjetnik Antonio Janigro, ujedno i član Odbora Igara. "Radi se o maestru Lovri Matačiću", piše Janigro, "koji me danas potražio da mu pomognem i da ga... spasim! On je, kako Vam je poznato, potpisao na Rijeci ugovor za koncerte u Dubrovniku i ne misleći da je honorar zaista preskroman i da sa

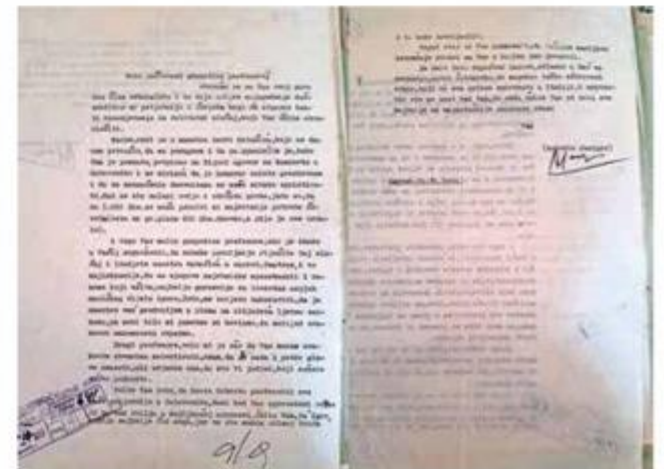
naznačenim dnevnicama ne može nikako egzistirati. Sad se eto nalazi ovdje i održava probe, jada se, da sa 1.000 Din. ne može pokriti ni najbitnije potrebe života (sodu na pr. plaća 600 Din. dnevno, a gdje je sve ostalo). S toga Vas molim gospodine profesore, ako je ikako u Vašoj mogućnosti, da nekako povoljnije riješite taj slučaj i izadjete maestru Matačiću u susret. Smatram,

Iz programa Dubrovačkih ljetnih igara, 1955.

Lovro Matačić, naslovnica knjige

Pismo Antonija Janigra, 1954.

DRŽAVNI ARHIV U DUBROVNIKU

i to najiskrenije, da su njegove umjetničke sposobnosti i renome koji uživa, najbolja garancija za izvrstan uspjeh muzičkog dijela igara. Isto, ne smijemo zaboraviti, da je maestro već predviđen u planu za slijedeću ljetnu sezonu, pa nebi bilo pametno ni korisno, da uslijed ovakvih malenkosti otpadne." Navodeći kako je uvjeren da jedino Depolo može oko toga nešto poduzeti, Janigro mu se ispričava što ga mora "ovakovim stvarima molestirati". Bit će da je prof. Depolo našao načina da udovolji Janigrovoj molbi, jer su dva koncerta Državnog simfonijskog orkestra NRH i jedan koncert dubrovačkoga Gradskog orkestra 1954. pod ravnanjem maestra Matačića bili "početak jednog divnog prijateljstva", pa je maestro Matačić kasnije sudjelovao i kreirao glazbeni program Igara, da bi 1984. bio okrunjen titulom "počasnog rukovoditelja" tog dijela programa. "Ikuću u Lozici izgradio je da bude bliže Dubrovniku i Igrama", rekla mi je jednom u razgovoru Ruža Pospis Baldani. Igom sudbine, svoj posljednji koncert Matačić je imao upravo na Igrama 11. srpnja 1984. sa Zagrebačkom filharmonijom.

Burne pedesete

Povjesničar Ivan Grkeš (1994.), čiji me je diplomski rad na zagrebačkom Filozofskom fakultetu potaknuo na

listanje arhivskih spisa Igara u dubrovačkom Državnom arhivu, navodi da priča o Matačićevim dnevnicama u početnom razdoblju Igara nije bila iznimka. Posebno je burno bilo sredinom 50-ih godina, kad su, piše u jednoj glumačkoj peticiji cijene "hotelskog i privatnog snještaja naglo porasla za 50%", pa potpisnici zahtijevaju ili povećanje dnevnice ili plaćeni puni pansion u hotelu B-kategorije. Zbog visine svog honorara dopisom je protestirao i Izet Hajdarhodžić, a zagrebački glumci žalili su se da imaju niže dnevnice od beogradskih. Nesporazumi oko dnevnica bili su uzrok da "Hamleta" na Lovrjencu napusti Viktor Starčić (Horacije), da bi potom burno otišao i sâm Hamlet Veljko Maričić, kojega je zamijenio Jurica Dijaković "sa jednom ili dvije krnje probe", kako piše u "Slobodnoj Dalmaciji" 4. rujna 1956. godine. No, bilo je i sretnijih razdoblja. Nedavno se na HTV-u u emisiji "Igre nazbilj" prije otvaranja ovoljetnih 75. Igara Frano Cetinić, vlasnik kulturnog kafića "Talir" od 1983. do 2012. godine, sjetio vremena kad su glumci imali "vrlo lijepe dnevnice", pa su prpošna druženja u "Taliru" između proba za predstavu trajala "od jutra do sutra". "Zaboravio" je Frano reći da je i on u tome pripomagao. U pravilu, stalnim gostima svaka treća tura pića bila je njegova! A to čilo se bezbroj trećih...●